

Stevie Ray Vaughan vuoden 1985 Pori Jazzeilla

Stevie Ray Vaughan, Pori Jazz 1985, Texas Blues, Mauno Koivisto, musiikkifestivaalit

Rami Mähkä

rarema [a] utu.fi

FT, dosentti, yliopistonlehtori

Digitaalinen kulttuuri

Turun yliopisto

Viittaaminen: Mähkä, Rami. 2026. ”Stevie Ray Vaughan vuoden 1985 Pori Jazzeilla”. *WiderScreen* 29 (1–2). <https://widerscreen.fi/numerot/1-2-2026-widerscreen-29/stevie-ray-vaughan-vuoden-1985-pori-jazzeilla/>

Tarkastelen artikkelissani Stevie Ray Vaughanin Pori Jazz -esiintymisiä heinäkuussa 1985 aikalaiskontekstissa, päälähteinäni sanoma-, musiikki- ja nuortenlehdet. Vahvasti aineistolähtöisen tekstini keskeiset teemat ovat meneillään ollut Teksasblues/rootsmusiikin buumi Suomessa, tasavallan presidentti Mauno Koiviston osallistuminen Vaughanin vierailuun, ”rock-muusikon” pesttaamisen jazz-festivaaleille aiheuttamat reaktiot sekä arviot Vaughanin esiintymisistä Hendrix-vaikutteisena kitaristina.

Yhdysvaltalaisen bluesmuusikko Stevie Ray Vaughanin Double Trouble -yhtyeineen Pori Jazzissa heinäkuussa 1985 soittamat kaksi konserttia kuuluvat suomalaiseen live-populaarimusiikkiloreen. Kirjurinluodon pääkonserttiin artisti veti sen hetkisen ennätysyleisön, ja paikalla uskottiin olevan paljon ihmisiä, jotka eivät muuten jazzfestivaaleille osallistuneet. Tasavallan presidentti Mauno Koivisto puolisoineen ja seurueineen osallistui tilaisuuteen Pori Jazzin vieraina, mikä sai – kuten festivaalijärjestäjien tavoitteena olikin – runsaasti mediahuomiota.

Tässä artikkelissa tarkastelen Vaughanin Pori Jazz -vierailua aikalaiskirjoittelun kautta. Lyhyen Vaughanin uran ja elämän esittelyn jälkeen teemanani on texasilaisen roots-musiikin suosio, josta kirjoitettiin suomalaisissa musiikki- ja nuortenlehdissä varsin näkyvästi juuri tuolloin. Seuraava teemani on Koiviston Kirjurinluoto-vierailun käsittely lehdistössä. Sen jälkeen käsittelen Vaughanin

esiintymisen jazz-festivaalilla herättämään keskustelua. Lopuksi katson, miten häntä kritiikeissä arvioitiin soittajana, jona hänet nimenomaan noteerattiin ja noteerataan yhä.

Pääaineistoni ovat Porin Jazzin tallentamat lehtileikkeet, joita käytän paljolti suorien lainausten kautta. Historiallista perustutkimusta – en löytänyt aiheesta yhtään tutkimusta tai yleisesitystä – edustavalla ratkaisulla tavoittelen mahdollisimman autenttisen aikalaiskuvan luomista. Toinen lähderyhmä ovat musiikkilehtien *Blues News*, *Rumba*, *Rytmi*, *Soundi* ja *Suosikki* vuoden 1985 vuosikerrat. Kolmas keskeinen lähde on Pori Jazzin organisaatiossa 1970-luvun jälkipuoliskolta alkaen toimineen tiedottaja Mikko Peltolan laaja haastattelu, jonka teki Kimmo Ahonen osana Suomen Kulttuurirahaston Satakunnan rahaston rahoittamaa tutkimushanketta ”Pori Jazz – Tekijät, paikat ja perintö”. Peltolan ansiosta pääsemme kuulemaan sisäpiiristä käsin, miten Koivistot Kirjurinluodolle päätyivät. Vertailevana aineistona mukana on myös taltiointit konserteista.

Stevie Ray Vaughanin elämä ja ura

Stevie Ray Vaughan syntyi Dallasissa, Teksasissa 3.10.1954 työväenluokkaiseen perheeseen. Lapsuutta leimasivat jatkuvat muutot väkivaltaisen ja alkoholismiin taipuvaisen isän työttömyyden perässä, kunnes perhe asettui aloilleen Dallasiin. Hän sai ensimmäisen kitaransa seitsemänvuotissyntymäpäivälahjaksi vuonna 1961.

Vaughanin musiikki-innostuksen ja myöhemmän uran kannalta oli merkittävää, että hänen isoveljensä, neljä vuotta vanhempi Jimmie, soitti kitaraa. Viimeksi mainittu päätti kokeilla siipiään muusikkona, liittyen vuonna 1966 The Chessmen -yhtyeeseen, joka päätyi jopa lämmittelemään The Jimi Hendrix Experienceä vuonna 1969.

Jimmie Vaughan perusti myöhemmin The Fabulous Thunderbirds -yhtyeen laulaja-huuliharppi Kim Wilsonin kanssa. Yhtye saavutti pikkuhiljaa laajenevaa tunnettavuutta ja menestystä, ensin Yhdysvalloissa ja sitten Euroopassa. Kaupallinen huippukohta oli albumi *Tuff Enuff* (1986), jonka nimikappale päätyi singlenä USA:n Top 10 -listoille.

Stevie Ray seurasi isoveljensä jalanjalkia, soittaen ajan hittejä, brittiläistä bluesia ja rockia [1], sekä yhä enemmän afroamerikkalaista bluesia. Tie kulki pikkubändistä toiseen. Samalla hänen maineensa kitaristina levisi, vaikka hän edelleen olikin Teksasissa kitarasankarin statusta nauttineen isoveljensä varjossa. 1970-luvun puolivälin jälkeen keikkaa alkoi olla enemmän ja levytyksiä Paul Ray and the Cobras -yhtyeen riveissä.

Vuonna 1978 syntyi Vaughanin johtama yhtye Double Trouble, Otis Rushin vuoden 1958 bluesklassikon mukaan. Yhtye keikkaili ahkerasti Teksasissa ja maine kasvoi – mutta vain Teksasissa. Läpimurto laajempaan tietoisuuteen tapahtui poikkeuksellisella tavalla: musiikkitoimittaja ja isojen nimien levytuottaja Jerry Wexler ehdotti Vaughanin yhtyettä, joka ei ollut edes levyttänyt, esiintymään Montreuxin Jazz-festivaaleille vuonna 1982, mikä tapahtuikin. Vastaanotto oli ristiriitainen, osa yleisöstä buuasi, ehkä jo pelkän äänenvoimakkuuden takia.

Yhtye soitti myös toisen konsertin heti seuraavana iltana. Paikalla oli yhdysvaltalainen muusikko ja tuottaja Jackson Browne, joka päätyi jammailemaan yhtyeen kanssa. Hän tarjosi yhtyeelle ilmaista äänitysaikaa Los Angelesin studiollaan. Siellä, kesken sessioiden, studion puhelin soi. Soittaja oli David Bowie, joka halusi Vaughanin soittamaan tekeillä olleelle *Let's Dance* -albumilleen, tilaisuus, johon Vaughan tarttui, vaikkei ilmeisesti tiennyt Bowiesta juuri muuta kuin nimen.

Kuva 1. Ensimmäinen levyttänyt Stevie Ray Vaughan and Double Trouble -koonpano vuonna 1983. Vasemmalta: rumpali Chris Layton, Vaughan, basisti Tommy Shannon. Pori Jazz - esiintymiseen mennessä yhtyeeseen oli liittynyt lisäksi kosketinsoittaja Reese Wynans. Kuva: Don Hunstein / Wikimedia Commons.

Vaughan soitti lopulta vain levyllä, vaikka Bowie kutsuikin hänet myös kiertuekoonpanoon. Riskinotto kannatti, sillä hieman myöhemmin julkaistu Double Troublen esikoisalbumi, *Texas Flood* (1983), oli parhaimmillaan USA:n listalla sijalla 38 (Kuva 1). Kriittikkovastaanotto oli paikoin haltioitunutta. Tie tähteyteen oli alkanut – poikkeuksellisen kitarasankarin viitta oli jo harteilla esikoislevyn myötä. Seuraava albumi *Couldn't Stand the Weather* (1984) möi edeltäjänsä paremmin. Esiintyessään Pori Jazzissa 11.7.1985 seuraava albumi *Soul to Soul* (1985) oli kesken, mutta Vaughan esitti siltä useita kappaleita.

Raskas kiertue-elämä ja menestyspaineet olivat saaneet aikaan pahenevan päihdeongelman, jonka lähipiirikin helposti näki, mutta Vaughan sai lähes aina skarpattua konsertit läpi. Lopulta fysiikka antoi periksi, ja Vaughan hankkiutui hoitoon. Taloutta pidettiin yllä julkaisemalla konserttitalenne *Live Alive* (1986).

Yhtye palasi konserttilavoille tammikuussa 1987. Vaughan myönsi, että selvänä soittaminen jännitti häntä valtavasti. Vaughania ei kuitenkaan oltu unohdettu, ja kiertue toisensa jälkeen oli menestys paikoin ennätysyleisöineen. Vaughan soitti Oulussa heinäkuussa 1988. Se oli jäävä hänen viimeiseksi esiintymisekseen Euroopassa.

Vaughan teki seuraavat vuodet aktiivista vapaaehtoistyötä varoittaakseen mahdollisimman monia ihmisiä päihderiippuvuuden vaaroista ja tuhoisuudesta. Hän otti tavakseen puhutella aina kutakin konserttiyleisöään teemasta.

Viimeiseksi jäänyt albumi *In Step* julkaistiin heinäkuussa 1989, ollen yhtyeen kaupallisesti menestynein. Hittisingle ”Crossfire” päätyi listojen kärkeen, levy albumilistan sijalle 33, ja se palkittiin Grammylla. Suosio jatkoi kasvuaan, ja Vaughanista tuli myöhäisiltojen talk show - ohjelmien vakiomusiikkivieras.

Vaughan esiintyi 27.8.1990 Alpine Valleyssa Wisconsinissa. Ilta päättyi ”Sweet Home Chicago” - bluesjamiin, johon osallistuivat Vaughanin kollegat ja ystävät Eric Clapton, Buddy Guy, Robert Cray sekä velipoika Jimmie. Konsertin jälkeen Vaughan nousi yhteen esiintyjä kuljettaneista helikoptereista. Se törmäsi paksussa sumussa vuorensinämään, eikä eloonjääneitä ollut. Vaughan oli kuollessaan 35-vuotias.

Koko osion lähteet: Forte 1986; Milkowski 1992a (1990); Milkowski 1992b (1988); Milkowski 1992c (1990); Gregory 2003; Patoski & Crawford 2019 (1993); Paul & Aledort 2025.

Tekساس/rootsbuumi vuonna 1985

”Konsertissa piippusuinen Vaughan soitti onnellisesti hymyilevälle Koivistolle Texasin syvintä kumeeaa bluesia, erilaista Dallasia kuin mitä suomalaiset ovat tv-sarjasta[2] tottuneet kuulemaan”, *Iltalehden* Maarit Niiniluoto (12.7.1985) tunnelmoi artikkelissaan esiintymistä seuraavana päivänä. Vaughan oli esiintynyt yhtyeineen Suomessa aiemminkin, samoin useat muut alla mainitut yhdysvaltalaisyhtyeet, mutta lehtikirjoittelun perusteella voi väittää, että vuosi 1985 oli ”lajityypin” läpimurto maassamme. Kaikki yhtyeet eivät suinkaan olleet Teksasista, mutta usea oli, joten Teksasista näytti tulevan viittauspiste bluespohjaiselle roots-musiikille [3].

Blues-vetoisen musiikin kasvava suosio Suomessa näkyy *Soundi*-lehden vuosikerrassa. Lehden blues-spesialisti Waldemar Wallenius kirjoittaa Omar and the Howlers -haastatteluartikkelissaan, että hän on ihmeissään, ”miten paljon näitä loistavia Teksas-bändejä riittää ja miten niitä näin tukkukaupalla tänne Suomeen ängetään. Mutta minä olen siitä myös iloinen, päinvastoin kuin jotkut nuoret modernistit, joita tuntuu ottavan päähän se, että tällainen hiton ’vanhanaikainen’ ja ’aikuismainen’ amerikkalaisrappaus vetoaa ihmisiin ehkä paremmin kuin moderni ja nuorekas englantilaistilitys.” (Soundi 4/1985, 91) Numeron sisällysluettelon toimittanut kirjoittaja asettelee sanansa neutraalimmin: ”Tämä joukkio [Omar and the Howlers] tulee Teksasista, ja sehän merkitsee, että suomalaiset tulevat miekkosista pitämään.” (Soundi 4/1985, 5)

Soundin reportaasissa Saapasjalkarock-festivaalista Mika Junna puolestaan totesi, että Omar and the Howlers oli ”odotusten veroinen. Näin siitäkin huolimatta, että amerikkalaisyhtyeiden loputon mairinnousu bluesin luvattuun maahan alkaa vähitellen näyttää yhtä hassulta kuin kotimaista levyteollisuutta vaivaava Pori-syndrooma, jonka sokaisemana jokainen em. kaupungissa toimiva bändi päättyy vinyylille”. (Soundi 4/1985, 11)[4] Blues-vetoisen musiikin suosio todellakin jakoi mielipiteitä jopa yksittäisen rock-lehden toimituksen sisälläkin, mikä kertoo vain siitä, että ilmiö alkoi tunkea joko korvista sisään tai ulos.

Kuva 2. Blues, ja erityisesti Teksas-blues, olivat näkyvästi esillä suomalaisissa musiikkilehdissä vuonna 1985. Niin ikään Soundin kannessa esiintyvä ZZ Top oli Teksasista, mutta tuossa vaiheessa – Eliminator -LP:n kansainvälinen megasuosio singlehitteineen – bändin kytkös osavaltioon oli enää triviaa Teksasin ulkopuolella. Soundin kansikuvassa nähdään myös Vaughan Yyterin-keikallaan. Kuvan otti porilainen valokuvaaja Erkki Valli-Jaakola, joka kuvasi Pori Jazzissa ensimmäisen kerran vuonna 1978 (Yle 12.6.2015). Kuva: Rami Mähkä.

”Teksas-buumin” suosiosta kertoo, että nuortenlehti *Suosikki* julkaisi nelisivuisen artikkelin ”Texas Roots Rock Special”, jossa oli artikkelit Sir Douglas Quintetistä, Vaughanista, LeRoi Brothersista ja Fabulous Thunderbirdsistä. Lukuun ottamatta ensin mainitun yhtyeen ”vanhaa hippää” Augie Meyersiä, jutuissa nousee esiin yhtyeiden esittämä teksasilaisen musiikin kursailematon ylistäminen. Vaughanin mielestä Teksasissa tehdään maailman parasta musiikkia, LeRoi Brothersin laulajan Joe Dorrin tyytyessä korostamaan musiikintekijöiden ja -tuottajien kokemuksen tuomaa ammattitaitoa. Dorr myös toteaa, että Austin on vapaamielinen keskus konservatiivisessa osavaltiossa. Fabulous Thunderbirdsien laulaja Kim Wilson toteaa yksikantaan: ”Austin on maailman paras musiikkikaupunki. En sano sitä nurkkapatrioottisuudesta, vaan koska se on totuus.” (*Suosikki* 9B/1985)

Rumban Axa kiinnitti Vaughania ja tämän yhtyettä haastatellessaan huomiota siihen, että ”koko ajan tulee esille Teksasin ihmeellisyys ja erinomaisuus” lisäten, että ”kieltämättä yksinäisen tähden maasta on tullut viime aikoina valtava määrä hienoja bändejä.” Hän kysyy teksasilaisilta näkemystä asiaan: ”Onko nyt menossa joku Teksas-aalto?” Vaughan vastaa: ”Hey man, sinä sen keksit. [...] Texwave, nyt on menossa Texwave.” (*Rumba* 14/1985, 13)

Kuvaavana esimerkkinä buumista *Kouvulan Sanomien* Juha Virkki jopa ehdotti, että seuraavan vuoden Pori Jazzin yhteyteen voisi vaikkapa järjestää ”texasblues-festivaalin”, jossa Porissa juuri keikan heittänyt Duke Robillard (jota soittotyylinsä vuoksi usein luultiin teksasilaiseksi, vaikka olikin Rhode Islandilta), Fabulous Thunderbirds, Leroi Brothers ja Los Lobos esiintyisivät (*Kouvolan Sanomat* 10.7.1985). Näin ei kuitenkaan tapahtunut, vaikka mainittujen ja muun muassa itärannikolta kotoisin olevan Roomful of Bluesin keikkasuosio jatkui (Ks. Kuva 2).

Tasavallan presidentin historiallinen vierailu

”Melkoisen huutomyrskyn sai aikaiseksi presidentti Mauno Koivisto saapuessaan Kirjurinluodolle, mutta lopullisesti yleisön villitsi Stevie Ray”, kirjoitti *Länsi-Suomen* Jari Jokinen (13.7.1985), ja muutamat muutkin toimittajat näkivät ”Manun” ja Vaughanin tapahtuman lähes tasaveroisina tähtinä.

Media-artikkelien perusteella Vaughanin konserttien ohella päivästä jäi laajasti mieleen presidenttiparin paikallaolo, joka tuli yleisöille täytenä yllätyksenä. Kunniavieraat saapuivat Kirjurinluodolle veneellä ja poimivat kyytiinsä Vaughanin vaimoineen. Seurue teki pienen jokiristeilyn, minkä päätteeksi Koivistojen seurue siirtyi katsomon eturiviin ja Vaughan tovin kuluttua lavalle. Retki aiheutti kuitenkin viivästyksen ilmoitettuun ohjelmaan.

Yleisölle kerrottiin, mistä viivästys Vaughanin konsertin aloittamisessa johtui: ”Yleisökin rauhoittui ja toisaalta innostui, kun syy viivästymisen selvisi. Tasavallan presidentti oli kaapannut illan tähden yhteiselle veneretkelle Kokemäenjoelle. Tiedä sitten, opettiko Stevie Ray Vaughan presidentille bluesin otteita vai presidentti lentopalloa hänelle. [...] Veneretken jälkeen presidentti puolisoineen kunnioitti läsnäolollaan konserttia. Tässä presidentinkin jalka kävi reippaasti kitarabluesin tahdissa”, *Salon Seudun Sanomien* Veli-Matti Henttonen (13.7.1985) raportoi lukijoilleen.

Satakunnan Työn J.M. kysyi myöhemmin Vaughanilta, mistä hän ja presidentti keskustelivat veneajelulla. Vaughan vastasi, että ”ne olivat sellaisia teksasilaisia vitsejä.” Toimittaja: ”Ymmärsikö

presidentti teksasilaisia vitsejä?”, johon Vaughan totesi: ”Hänkö? Hän kertoi niitä”. (13.7.1985) Koivistot osallistuivat myöhemmin illalla seurueineen, johon kuuluivat muun muassa kauppaja- ja teollisuusministeri Seppo Lindblom sekä Alkon pääjohtaja Heikki Koski, Cotton Clubilla järjestettyihin superjameihin (ks. esim. Satakunnan Kansa 12.7.1985).

Presidenttiparin Pori Jazz -vierailun taustalla oli kuntavierailu Poriin maaliskuussa 1985, minkä yhteydessä Kangas esitti heille kutsun festivaaleille. Kutsusta uutisoitiin laajalti satakuntalaisissa lehdissä. (Ks. esim. Lalli 21.3.1985; ks. myös Seppälä & Aaltonen 1987, 141) Tästä huolimatta Pori Jazz -historioitsijat Aarne Seppälä ja Olli Aaltonen uskovat, että viime hetkiin asti salassa pidetty vierailu tuli silti koko yleisölle täytenä yllätyksenä (Seppälä & Aaltonen 1987, 141).

Vuodesta 1977 Pori Jazzin organisaatiossa toimineen tiedottaja Mikko Peltolan mukaan heidän mieltiessään toimittajana ja Suomen Jazzliitto ry:n puheenjohtajanakin toimineen Matti Laipion kanssa, miten festivaalille saataisiin julkisuutta, Kangas muisti mainitun Koiviston vierailun Porissa. Vaikka oli sunnuntai-ilta, Kangas päätti soittaa presidentin kesäasuntoon Kultarantaan, sillä hän kertoi tuntevansa Koiviston adjutantti. Adjutantti totesi, että jos kirjallinen esitys on seuraavana aamuna faksattu hänelle, hän esittelee asian osana presidentin esikunnan viikkopalaveria. Kangas tavoitti vielä samana iltana Villa Mairean emännän Maire Gullichsenin. Alvar Aallon suunnittelema merkkirakennus lisättiin näin vierailuohjelmaan, jonka presidentti hyväksyi heti, siis vain päiviä ennen tapahtumaa. Presidentin kansliasta ilmoitettiin, että seurueen saavuttua Kirjurinluodolle järjestäjät saivat antaa lyhyen tiedonannon STT:lle, jossa tuli tehdä selväksi, että kyseessä oli nimenomaan yksityisvierailu. (Peltola 27.4.2026)

Vaughaneille – Stevie Raylle ja hänen vaimolleen, joka Peltolan mukaan toimi tämän jonkinlaisena henkilökohtaisena managerina – suunnitelma veneristeilystä presidentin seurueen kanssa esitettiin vasta näiden saavuttua Suomeen. He suostuivat hieman epäuskoisina siitä, että kyseessä tosiaan oli valtion päämies. Lopulta he olivat selvästi todella otettuja tapahtuneesta. (Peltola 27.4.2026) Pori Jazz -historioitsijat Jarmo Huida, Mikko Peltola ja Ilari Tapio (2014, 141) luonnehtivat Vaughanin olleen peräti tohkeissaan saamastaan presidentillisestä huomiosta. [5]

Vaughanin ja yleisön ohella presidentin paikallaolosta vaikuttui festivaalien juontajana toiminut yhdysvaltalainen jazz-muusikko Slim Gaillard. ”Eilinen oli historiaa. [...] Näin presidentin. Minä jopa istuin hänen vieressään. Vaughanin konsertin jälkeen presidentti tervehti minua kaiken häntä

ympäröivän ihmisjoukon keskellä. Hello, good to see you again, hän sanoi. Presidenttinne on hyvin lämmin ja ystävällinen ihminen”. (Satakunnan Kansa 13.7.1985)

Kuva 3. Tasavallan presidentti Mauno Koivisto seurueineen saapuu Kirjurinluodolle. Kuva: Pori Jazz.

Kansan Uutisten Ilkka Laine noteerasi presidenttiparin mukanaan tuoman juhlavuuden ja sen, miten tasavallan presidentti tervehti sekä Vaughania että yleisöä poistuessaan kolmen vartin jälkeen paikalta. Laineikin toteaa, että Vaughan oli otettu vip-vieraista, mutta pohti, ”mitähän Manu puolestaan [ajatteli] kovalla volyymilla soitetusta rokkaavasta rappauksesta? Musiikin ystävänä hän on aikoinaan ilmoittanut pitävänsä mm. Bachin ja Toivo Kärjen sävellyksistä”. (*Kansan Uutiset* 13.7.1985)

Koiviston vierailu (Kuva 3) oli ensimmäinen tasavallan presidentin osallistuminen Pori Jazziin (Huida, Peltola & Tapio 2014, 104). ”Siihen asti oltiin totuttu, että tasavallan presidentit käyvät ehkä Savonlinnan Oopperajuhlilla, maatalousnäyttelyissä ja vastaavilla messuilla, mutta se oli ensimmäinen kerta, kun presidenttinä käytiin tällaisessa tapahtumassa”, Mikko Peltola (27.4.2026) toteaa ylpeänä. Festivaalin toiminnanjohtaja Kangas luonnehti puolestaan presidentin vierailun

merkitystä seuraavasti: ”Tällä vierailulla ei ole merkitystä vain Porin jatsareille vaan koko suomalaisen jazzin statukseen. Vierailu myös omalta osaltaan osoitti, ettei ole kysymys mistään paikallisesta tapahtumasta, vaan että Porin jazzfestivaaleilla on tunnustettu asema kansallisena ja kansainvälisenä tapahtumana”. (Iltalehti 12.7.1985) *Uuden Suomen* mukaan ”Manu ja menestys maustavat Porin 20. jazzfestivaalit maukkaaksi kakuksi” (13.7.1985).

Jazziin erikoistunut *Rytmi* kirjoitti, miten ”Kangas myy tuotettaan [Pori Jazz] tarvittaessa omalla naamallaan, esimerkiksi soittamalla bassoaan tv-mainoksissa, tai järjestämällä uskomattoman tuntuksia PR-tempauksia, viimeisimpänä esimerkkinä presidenttiparin tuominen Kirjurinluotoon Stevie Ray Vaughanin konserttiin”. (Rytmi 6/1985, 11) Lehden saman numeron Pori Jazz -reportaasissa todetaan, ettei Vaughan [ja muutama muu artisti] ”ainakaan saanut siunausta kriitikoilta”. ”Toivottavasti yleisöllä oli kuitenkin hauskaa heidän seurassaan. Suomeen on pitkä matka, ei sitä kukaan huvikseen tee”. (Rytmi 6/1985, 33)

Tarkastelen Vaughanin konserttien vastaanottoa tarkemmin alla, mutta kaksi presidenttiin viittaavaa kommenttia ilmentää mainiosti näkemysten jakautumista tämän vierailemisesta juuri Vaughanin konsertissa. *Iltalehden* Maarit Niiniluodon (12.7.1985) mukaan nuorekkaan yleisön yksimielinen näkemys oli hänen kuulemiensa kommenttien perusteella, että presidentti ”teki todella hyvän liikkeen sukeltaessaan festivaaleilla ennakkoluulottomasti rokin ja bluesin maailmaan perinteisen jazzin sijasta”. *Uuden Ajan* Antti Kuusela (13.7.1985) myönsi artikkelinsa otsikossa Vaughanin ”sähköistäneen Kirjurin”, mutta pohdiskeli presidentin läsnäolosta seuraavaa: ”Presidentti Koivistolle olisi suonut jonkun muun päivän, mutta ehkä on hyvä, että hän konkreettisesti näkee ja kokee, mistä monet nuoret nykyään pitävät, ja mm. sen, että tietynlainen amerikkalaisuus on monille nuorille valttia 80-luvulla”.

Vaughanin Pori Jazz -esiintymisen jakautunut kriitikkovastaanotto

Kirjurinluodon konsertti, jonka pääesiintyjä Vaughan oli, veti Pori Jazzin siihenastisen yleisöennätyksen, seitsemisen tuhatta katsojaa, *Satakunnan Kansa* raportoi (13.7.1985). Lehden arvion mukaan: ”Kitaraguru Stevie Ray Vaughanista tuli Porin jatsien tähän mennessä suosituin esiintyjä, vaikkei hän jatsia soitakaan. Sopiiko bluesia ja rokkia soittava kitaristi 20-vuotista taivaltaan juhliwaan jatsarimeininkiin, on eri asia, mutta se ainakin oli varmaa, että Stevie Raysta tykättiin.”

”Samaan aikaan kun presidenttipari ja hänen seurueensa nauttivat kuulemastaan ja näkemästään, yrittivät turvallisuusmiehet pitää haltioitunutta jazz-yleisöä aisoissa”, kirjoitti *Lallin* Vuokko Tapanainen (12.7.1985). Dramatisointia tai ei, Vaughanin konserttien menestystä oli käytännössä mahdoton kiistää. Samalla se kuitenkin kirvoitti paljon kommentaaria siitä, oliko Vaughan oikeassa paikassa esiintymässä.

Mikko Peltola muistelee, että he olivat tietoisia, että Vaughan kiersi jazzfestivaaleilla Euroopassa, ja tämä osin vaikutti päätökseen yrittää kiinnittää hänet Poriin. Näin todellakin oli, ja Vaughan esimerkiksi esiintyi heti Porin jälkeen 13.7. North Sea Jazz -festivaaleilla Haagissa [6] ja 15.7. Montreuxin jazzfestivaaleilla. Peltola tosin toteaa myös, että jo Vaughanin ensialbumi *Texas Flood* (1983) oli herättänyt suurta mielenkiintoa tätä kohtaan. (Peltola 27.4.2026) Vaughanin kiinnittämisestä tulevan kesän Pori Jazzeille uutisoitiin useissa lehdissä 3.3.1985 osana laajempaa esiintyjäkaartin esittelyä: ”Kangas on saanut mukaan myös amerikkalaisen bluesin kruununprinssin Stevie Ray Vaughanin [...]” (Ks. esim. Satakunnan Kansa 3.3.1985). Tästä, ja Vaughanin jatkuvasti kasvaneesta maineesta huolimatta Peltolan mukaan Vaughanin ennakkomyynti yllätti heidät. (Peltola 27.4.2026)

Ennakkotiedottamisesta ja -myynnistä huolimatta näyttää siltä, ettei Vaughanin tuleva esiintyminen Pori Jazzissa herättänyt juurikaan keskustelua ennen menestyksestä konserttia vaan vasta sen jälkeen. Ilari Tapion ja Pekka Anttilan *Länsi-Savo*n kirjoittama kolumni Vaughanin esiintymisestä tiivistää mainosti aikakauden kaksijakoisen suhtautumisen Pori Jazzin kasvamisesta kansainväliseksi suur tapahtumaksi. Yhtäältä kirjoittajat toteavat kyseessä olevan ”työvoiton”, jonka senhetkistä lopputulosta he eivät usko kenenkään voineen kuvitella festivaalin alkuvuosina. Kirjurinluodon keksiminen tapahtumapaikaksi oli ”tehokas esimerkki oivaltavasta ympäristönkäytöstä”. Konserttien ohella tarjontaan kuului nyt musiikkimessut, Jazz-katu, 20-vuotisenäyttely ja ”paljon, paljon muuta”. ”Ja hyvä näin, sillä ihmisillehän tämä kaikki on tarkoitettu, ei näytön vuoksi lehdistölle, valtiolle, kaupungille tai ulkomaisille kilpailijoille. Pori jazzissa todella viihtyy”. (Länsi-Savo 13.7.1985)

Kuitenkin samalla ”innokkainkaan diggari” ei heidän mukaansa ”jaksanut juosta hengästyttä läpi” ”yli viikon mittaista messumaista jazz-maratonia”. Kirjoittajat nostavat esiin, ettei Pori Jazz alkujaan ollut tapahtuma, jossa ”silmäättekevien ja ministereiden oli näyttydyttävä ’rahvaan’ keskellä”, eikä tapahtuma ollut kaupungin päättäjien ”lempilapsi”. Nyt oltiin ironisesti tilanteessa, jossa jotkut päättäjät näkivät festivaalista kasvaneen liikeyrityksen, jonka tukeminen julkisin varoin

oli joidenkin päättäjien mielestä kyseenalaista. Lisäksi kirjoittajien mukaan paikkakunnalla esiintyi näkemyksiä, jonka mukaan festivaali kärsi jo ”mammuttitautista ja suuruudenhulluudesta. Jazzeja verrataan joulumaahan ja Disneylandiin”. Ilmeisesti kirjoittajat, kehuistaan huolimatta, yhtyivät kritiikkiin, sillä kolumnin otsikko on ”Jazzin Disneyland”. (Länsi-Savo 13.7.1985)

Kolumnin ambivalenssi tiivistyy Vaughaniin: järjestäjät yllättäneen ”suuren kansainvaelluksen syyllinen” oli ”pääkonsertin tähti” Vaughan, joka veti myös Yyterissä tuvan ääriään myöten täyteen, soittaen ”kaiken kaikkiaan kaksi hienoa konserttia”. (Länsi-Savo 13.7.1985) Tekstissä näkyy eräänlainen haikeus perinteisen jazz-festivaalin muutoksesta ja kasvusta laajemmalle ja samalla tyytyväisyys siihen, että valinnanvaraa löytyy yhä enemmän.

Peltola (27.4.2026) on todennut haastattelussa, että vaikka Pori Jazzeilla oli ollut aikaisemminkin bluesartisteja, kuten B.B. King ja Muddy Waters, Vaughan oli ensimmäinen *bluesrock*-artisti, erityisesti pääkonsertissa. *Länsi-Suomen* Jari Jokinen näki, että festivaalijärjestäjien tavoitteena oli yleisön keski-ään laskeminen ”ottamalla ohjelmistoon muunkinlaista musiikkia kuin jatsia. Tästä ovat hyvänä esimerkkinä [niin ikään vuonna 1985 esiintynyt] Fats Domino ja Stevie Ray Vaughan”. (13.7.1985) Vaughanin kohdalla ikänäkökohta oli varmasti ainakin osittain paikkaansa pitävä, mutta tuolloin 57-vuotiaan, 1950-luvulla menestyslevynsä tehneen pianisti-laulaja Dominon kohdalla sen on vaikea kuvitella olleen järjestäjien idea; pikemminkin voisi kuvitella kyseessä olleen ohjelmiston laajentaminen yhdysvaltalaisen juurimusiikin kontekstissa.

Esittämäni näkökohtaa tukee *Finnish Business Report* (8/1985), jonka artikkelissa todettiin, että rhythm and blues -legenda Fats Dominon, saman genren Johnny Otisin sekä uuden texasilaisen bluessukupolven tunnetuimman edustajan Stevie Ray Vaughanin pestaaminen esiintyjäkaartiin oli hyvä piristysruiske festivaalin profiilille. Asiasta on retrospektiivisesti vaikea olla eri mieltä.

Kalevan Sakari Karttusen mielestä Vaughanin soitosta on kuultavissa muun muassa B.B. King ja Magic Sam, mutta soundit ovat modernimmat. Hän toteaa, että Vaughanissa, ”Etelän mieheessä”, on ”aitoa, alkuperäistä rock ’n’ rollia”, mistä syystä tämän musiikki ”puhuttelee niin perinteisen bluesin, rockin kuin nykyisen huippusähköistetyn urbaanibluesin ystäviä”. (Kaleva 13.7.1985)

Karttunen kuitenkin myös harmittelee, ettei Vaughanin vetämää nuorempaa rock-yleisöä pyritty johdattelemaan jazzin pariin esimerkiksi laittamalla Dirty Dozen Brass Band, joka esiintyi samoilla festivaaleilla, avausesiintyjäksi. ”Sekin olisi taatusti uponnut yleisöön. Ja makutottumuksissaan uskomattoman konservatiivinen, suorastaan ahdasmielinen nuoriso olisi kuin varkain saanut

häivähdyksen Louisianan puuvillapelloilta”, Karttunen maalailee. Tosin hän toteaa myös, ettei vanhempi väki puolestaan ollut Vaughanista kiinnostunut. (Kaleva 13.7.1985)

Vaughaniin sekä artistina että henkilönä selvästi mieltynyt Waldemar Wallenius kirjoitti *Soundissa*, miten hän vietti Vaughanin kanssa aikaa tämän Kirjurinluodon soundcheckin jälkeen, todeten hänet miellyttäväksi ihmiseksi. Hän oli myös tyytyväinen Vaughanin kiinnittämiseen esiintyjäksi: ”Pori Jazzin blues-anti on useimmiten ollut häkellyttävää – joko puolivillaista tai pitkästyttävää – mutta tänä vuonna festivaali taisi yllättää itsensäkin, kun Stevie Rayn ’rock-konsertti’ oli ennakkomyynnissä juhlien selvästi suosituin tilaisuus”. (Soundi 8/1985, 100–102 [7])

”Mustan musiikin lehti” *Blues Newsin* parisivuisessa Pori Jazz -reportaasissa on kuva Vaughanista lavalla. Kuvateksti kuuluu: ”Mauno Koiv... ei kun Stevie Ray Vaughania ei kukaan kynäilijöistämme viits... ääh, siis ehtinyt katsomaan. Yllä sentään kuva”. (4/1985, 38) Jos arvio olisi tehty, se olisi saattanut muistuttaa edellä mainitun Roomful of Bluesin saamaa kritiikkiä yhtyeen Puistoblues-esiintymisestä: ”laulusolisti Curtis Saldago on tyyppinen valkoinen rock-laulaja, jonka yritykset esittää mustaa musiikkia ovat sitä mitä ne yleensä ovat. Heikkoa, parhaimmillaan turhauttavaa ja pahimmillaan raivostuttavaa riekkumista ja karjuntaa”. (Blues News 4/1985, 37)

Lehden kirjoittajista tosin Vesa Walamies toteaa, että ”nykyään lähes kulttimusiikon asemaan kohonnutta” Vaughania ”on mielestäni kohdeltu BN:ssä kohtuuttoman kaltoin. Taitava ja mustaa musiikkia suosiva artisti hänkin on, eikä laajamittaista suosiota voi ainakaan pitää hänen vikanaan”. (Blues News 5/1985, 50) [8] Puhdasoppisuus oli joka tapauksessa monissa harrastajapiireissä selvästi voimakasta.

Vaughanilta kysyttiin konsertin alla, ovatko he valmistelleet ohjelmiston jazzfestivaalille sopivaksi. Hän toteaa, että he soittavat normaalin settinsä, eikä millään jazzfestivaaleilla järjestäjä ole muuta toivonutkaan. ”Eli rockin ja jazzin raja-aita...”, ehtii Wallenius aloittaa, johon Vaughan täydentää: ”Se on kaatunut. Se on hyvä”. (Satakunnan Kansa 12.7.1985) Myös suoranaisia jazz-kappaleita (”Stang’s Swang”, ”Gone Home”) levyillään julkaisseen Vaughanin näkemyksen optimismin jakoi selvästikin harva, jos yksikään kriitikko – edes Wallenius.

”Ei tarvitse Raumalta tulla Kirjuria kohden kuin Luvian tienoille, jos festivaalimusiikki on äänenvoimakkuudelta sitä luokkaa, mitä Stevie Ray Vaughan latasi sähköllä terästätyistä kitarastaan [9]. Lehtereillä ainakin herkkäkorvaiset tarvitsevat kuulosuojaimia kuulovammaisuudelta suojautumiseksi. Tämä hevi töötätään samalla äänellä ja vimmallalla alusta loppuun”, kirjoitti *Uuden*

Ajan Anssi Kuusela. Kritiikki kohdistui myös festivaalin järjestäjiin: ”Taloutta ajatellen onkin varmasti suuri houkutus kallistaa Pori Jazzia kohti Pori Rockia [10]. Kannattaa kuitenkin muistaa, että rock-festivaaleja on vähän siellä sun täällä, mutta Porissa koetun taseisia jazzareita saa hakea hyvinkin kaukaa”. (13.7.1985)

Kuva 4. Vaughan vaimoineen Porin lentoasemalla. Kuva: Satakunnan Kansa.

Arvioita Vaughanista kitaristina ja esiintyjänä – takana Hendrixin haamu

Aamulehden Jari-Pekka Vuorelan arviossa äänenvoimakkuus nousee esiin, mutta asiayhteys on eri: hän ei ymmärrä, miksi taidokkaiden soittajien pitää soittaa [hänestä] tarpeettoman kovaa. Hän toteaa, että paikalle saapunut ennätysyleisö, ”peräti 7000 nuorta, osan [heistä] varmasti massahysterian toivossa. Kunnan hysteriasta ei kuitenkaan tullut mitään – sillä Stevie Ray on

sellaiseen vähän liian hyvä soittaja.” (13.7.1985) Vuorela selvästi tuntee artistin, koska viittaa tähän etunimillä sekä mainitsee myös tämän ”tutut Hendrix-kopionsa”. Heti seuraavaksi hän kuitenkin kirjoittaa: ”Kaikkien näiden vuosien jälkeenkään en kuitenkaan ole oppinut täysin ymmärtämään näitten supertähtien käyttämän helvetinmoisen volyymin merkitystä. Edellä esitetyt arviot yhtyeen taidoista perustuvat ensimmäiseen kappaleeseen, joka toimi – ainoana – kipurajan tällä puolen, noin 100 metrin päästä kuunneltuna”. (Ibid.)

Kovaäänisyyden ohella eräs Vaughanin soitossa ja olemuksessa kriitikoiden huomion kiinnittänyt asia oli tämän soittotavan ja esiintymisen fyysisyys. Hän teki kitarallaan erilaisia vanhoja bluesmiesten temppuja, kuten kitaran soittaminen niskan takana, mainitun Hendrixin tavoin hampailla soittaminen, joskin Jarmo Walleniuksen mukaan Porissa esitys oli hillitympi ja arvokkaampi kuin edellisvuonna Helsingissä: ”Kaikki näytöstyyli oli karsittu pois. Maestro esiintyi lähes upseerimaisesti, muskettisoturityyliin aseensa halliten”. (Turun Sanomat 13.7.1985) *Ilkan* Leena Kurikka kirjoitti puolestaan, että ”Stevie Rayn kitarasoundit olivat täysin erilaiset kuin levyillä. Hän kikkaili paljon ja käytti kaikenlaisia äänenmuokkaajia välissä. Kitaroina hänellä oli kaksi Stratoa”. (13.7.1985)

Kuten linkatuista videoista käy ilmi, temppuja nähtiin Porissakin, mutta ennen kaikkea Vaughan näytti keskittyvän puristamaan (kirjaimellisesti) kaiken irti kitaransa kielistä. ”Mikä sitten on tehnyt S.R.V.:sta niin suosituksen ja arvostetun? Lähinnä kyse on tyyliä ja lisäksi kalevalamaisesta soittajavoimasta, joka on keskittynyt Vaughanissa näppeihin. Hän soittaa paksummilla kielillä kuin kukaan toinen kohtaamani sähkökitaristi. Latauksen tuntee yhtä hyvin kädenpuristuksessa kuin soitossa [...]”. (Soundi 8/1985)

Myös *Helsingin Sanomien* Jukka Hauru vaikutui Vaughanin soiton fyysisyydestä, jossa soittajan voima, ei vain sähkö, saavat kitaran ”laulamaan”: ”Vaughanin sormet ovatkin huomattavan kookkaat, joten hän kykenee venyttelemään normaalia paksumpia kieliä. Näin hurmioituneisiin kurotuksiin tulee se jäljittelemättömän tinkimätön patologisuus ja syvälinen fyysisyys, joka vastaansanomattomasti iski hermoon ja valloitti tunteen myös Hendrixin soitossa.” (13.7.1985) *Rumban* Axa kirjoitti toivovansa, että ”Manun lentopallokäsä on kunnossa sillä Stevie Rayn kädenpuristus oli todella jämäkkä. Jämäkkä on myös miehen ote kitaraan ja jämäköitä ovat puheetkin tällä pujopartaisella kitarasankarilla”. (Rumba 14/1985, 13)

”Tuskinpa koskaan Porin jazzareiden historiassa on kuultu samalla intensiteetillä ja volyyymilla soitettua bluesia kuin mitä Stevie Ray tarjosi Kirjurinluodolla penkeillä tanssivalle yleisölle. Ja samaan hengenvetoon voi todeta, että tuskin perinteiset jazzpuristit syttyivät iloissaan, kun Stevie latasi ilmoille rajun sikermän Hendrixiä. Tosin pari vuotta sitten basistihirnu Jaco Pastorius soitti Hendrixiä, mutta pienemmällä menestyksellä”, kirjoitti puolestaan Veli-Matti Henttonen (Salon Seudun Sanomat 13.7.1985)

Vaughanin uraa sekä varjosti että nostatti vertailu Jimi Hendrixiin, ja tämä aihe oli lähes rutiininomaisesti mukana monissa aikalaisjutuissa Pori Jazz -vierailun pohjalta. *Keskisuomalaisen* Mikko Voutilaisen ylistävä artikkeli ”Stevie Ray Vaughan – muusikko joka solullaan” vangitsee asetelman mielenkiintoisella tavalla. Voutilainen katsoo, että Vaughanin suosion syynä on osaltaan, että tämä soittaa paljon Hendrixiä ja on saanut viimeksi mainitulta paljon soittoteknisiä vaikutteita. (Keskisuomalainen 13.7.1985) Viimeksi mainitusta on helppo olla samaa mieltä, mutta Vaughan ei tosiasiassa soittanut paljonkaan Hendrixiä. Hän julkaisi eläessään vain yhden Hendrix-kappaleen, ”Voodoo Child (Slight Return)”^[11], joka on tosin mukana kahdella levyllä: studiolevyllä *Couldn't Stand the Weather*, 1984, ja live-levyllä *Live Alive*, 1986. ^[12]

Kuitenkin samalla ”Voodoo Child (Slight Return)” oli aina Vaughanin konserttien *showstopper*, jossa tämä repi kolhiintuneesta Fender Stratocasteristaan (myös Hendrixin käyttämä kitaramalli) irti hurjimmat soundit. Hän usein sisällytti siihen katkelmia muista Hendrixin kappaleista, kuten ”Power of Soul” Yyterin konsertissa. Kappale oli taatusti yleisöille konserttien mielenpainuvimpia, varsinkin kun ”Hendrix-kappaleet ovat jonkinlaisia ylikuonnollisen maailman ilmentymiä, joihin ei ole kenellä tahansa lupa koskea. Kun sitten Vaughanin kaltainen virtuoosi käsittelee tätä materiaalia suvereenisti, on yleisö taatusti mukana alkutahdeista lähtein”, kuten Mikko Voutilainen (Keskisuomalainen 13.7.1985) kiteyttää.

Vaughanin soittoa kehuivat paikalla olleet suomalaiset huippukitaristit, porilainen Seppo Tyni sekä Hasse Walli. He näkivät Vaughanin Hendrix-vaikutteiden olevan vain osoitus hänen taidostaan ja tyylijustaan, eikä tämän tarvitsisi soittaa Hendrixiä – on vain hienoa, että tämä tekee niin. (Satakunnan Työ 13.7.1985) Vaughanin suvereenia Hendrix-tulkintaa voi katsoa ja kuunnella hyvin ”lähietäisyydeltä” Yyterin konsertin Ylen tallenteelta (kappale on luonnollisesti ”Voodoo Child (Slight Return)”).

”Jo Kirjurinluodolla oli yleisö haltioissaan, mutta lopullisesti Stevie Ray yhtyeineen räjäytti pankin Yyterin jameissa. Kitara maanitteli, itki, valitti ja karjui miehen käsissä. [...] Aina vain komeammin soivan kitaran lumoamana yleisö vaipui eräänlaiseen nirvanaan, hyvän olon tunteeseen, jonka ei haluttu loppuvan”. (Länsi-Suomi 13.7.1985) Jari Jokinen epäili, että yhtye olisi soittanut todennäköisesti aamuun asti, mutta ”suomalaiset ravintolasäädökset” lopettivat keikan; ”Encorensa Stevie Ray soitti pimeässä, kun ravintolahenkilökunta halusi saada porukan pihalle ja sammutti valot.” (Länsi-Suomi 13.7.1985) *Satakunnan Työn* J.M. katsoi puolestaan samaa tunnelmaa asiakkaan näkökulmasta: ”[Ranta]Sipin tunnelma oli katossa loppuun asti, vaikka talosta loppui ensin lonkero ja sitten A-olut ja jäät jossain siinä välillä”. (13.7.1985) [\[13\]](#)

Lopuksi

”Pori Jazz ry:n viime vuonna Miles Davisin myötä hattuunsa hankkima sulka vaihtui torstaina Stevie Ray Vaughanin lierihatun turkishuiskaan”, raportoi Jarmo Wallenius (Turun Sanomat 13.7.1985), ja antaa tunnustusta festivaalijärjestäjille, viitaten samalla edeltävän vuoden tähtiesiintyjään, joka tosin istui jazz-festivaalille ilman kriitikoiden nikottelua. On ilmiselvää, että vaikka Vaughanin pestäminen esiintyjäksi jakoi paikoin voimakkaasti mielipiteitä, se oli sekä taloudellinen että mediahuomiollinen menestys. Sen merkitystä korostavat, että Vaughanin aiheuttama kuhina lippuluukulla oli järjestäjille positiivinen yllätys, ja että presidentin kutsuminen vieraaksi vain muutamaa päivää ennen tapahtui nopean älynväläyksen seurauksena.

Edelleen – yli 35 vuotta kuolemansa jälkeen – vankkaa kulttimainetta nauttivan Vaughanin Porin esiintymiset eivät välttämättä ole osa kansainvälistä Vaughan-lorea (konsertteja ja presidentin vierailua ei esimerkiksi mainita hänestä tehdyissä elämäkertoissa), vaikka tallenteet niistä ovat toki hyvin Vaughan-fanien tiedossa ympäri maailmaa. Suomessa asia on toisin, ja ne ovat varsinkin pidemmän linjan livemusiikin harrastajien tiedossa, ja nousevat tämän tästä esiin *Live in Finland 1955–2020* -Facebookryhmän kaltaisilla foorumeilla.

Kiitokset

Kimmo Ahonen, Sanna Grönmark (Pori Jazz), Jarmo Huida, Mikko Peltola (Pori Jazz) ja Ilari Tapio (Satakunnan Kansa).

Tutkimus on osa Suomen Kulttuurirahaston Satakunnan rahaston tukemaa kärkihanketta *Pori Jazz: Tekijät, paikat ja perintö* (Turun yliopisto).

Lähteet

Kaikki linkit tarkistettu 16.6.2026.

Lehtiaineistot

Aamulehti 13.7.1985. Ilkka Vuorela: "Silmissä Afrikka ja Kuuba".

Blues News 1/1985. "BN Poll '84", 4–6.

Blues News 4/1985. Erkki Sironen et al: "Kesän konserteista", 36–39.

Blues News 5/1985. Vesa Walamies: "Lonnie Mack – Strike Like Lightning", 50.

Finnish Business Report 8/1985. "Top Brass Session".

Helsingin Sanomat 13.7.1985. Jukka Hauru: "Kitara lauloi soittajan puolesta".

Ilkka 13.7.1985. Leena Kurikka: "Koivistokin tykkäsi Stevie Rayn soitosta".

Iltalehti 12.7.1985. Maarit Niiniluoto: "Manusta bluesdiggari".

Kaleva 13.7.1985. Sakari Karttunen: "Saapasjalka Dallasista räjäytti Kirjurinluodon".

Kansan Uutiset 13.7.1985. Ilkka Laine: "Supertähdistä takaisin jazzin pariin".

Katso 30/1985. Julius Heikkilä: "Pori Jazz".

Keskisuomalainen 13.7.1985. Mikko Voutilainen: "Stevie Ray Vaughan – muusikko joka solullaan".

Kouvolan Sanomat 10.7.1985. Juha Virkki: "Tacuma tainnutti Porin".

Lalli 12.7.1985. Vuokko Tapanainen: "Bluesia Koivistoille".

Lalli 21.3.1985. Vuokko Tapanainen: "Presidenttipari toi Poriin juhlan".

Länsi-Savo 13.7.1985. Ilari Tapio & Pekka Anttila: "Jazzin Disneyland".

Länsi-Suomi 13.7.1985. Jari Jokinen: "Kitaran mestari villitsi yleisön".

Rumba 14/1985. Axa: "Stevie Ray Vaughan", 13.

Rytmi 6/1985, 10–15. Jouko Turunen: "Jyrki Kangas: hevosenkenkä hanskassa, hopelusikka suussa?!"

Rytmi 6/1985. "Pori Jazz", 32–41.

Salon Seudun Sanomat 13.7.1985. Veli-Matti Henttonen: "Kitaran ilta Porissa".

Satakunnan Kansa 12.7.1985. "Presidentillekin maistui blues".

Satakunnan Kansa 12.7.1985. Waldemar Wallenius: "Stevie Rayn kitara puhui".

Satakunnan Kansa 13.7.1985. "Helle huumaa"

Satakunnan Kansa 3.3.1985. Finn Person: "Count Basien big band jazzareille".

Satakunnan Työ 13.7.1985. J.M: "Pieni suuri mies Stevie Ray Vaughan"

Soundi 1/1985, 14–17. "Kultavuosi-84".

Soundi 4/1985. Waldemar Wallenius: "Omar & the Howlers. Raju ja raitis", 91.

Soundi 4/1985. "Sisältö", 5.

Soundi 8/1985, 11. Mika Junna: "Saapasjalka".

Soundi 8/1985. Waldemar Wallenius: "Stevie Ray Vaughan: Minä en kasva, minä vain muutun", 100–102.

Suosikki 9B/1985. Markku Sorjanen, Rami Kuusinen & Päivi Väänänen: "Texas Roots Rock Special". 56–59.

Turun Sanomat 13.7.1985. Jarmo Wallenius: "Vaughanin presidenttiblues".

Uusi Aika 13.7.1985. Anssi Kuusela: "Vaughan sähköisti Kirjurin".

Uusi Suomi 13.7.1985. "Manu mausti Porin".

Yle 12.6.2015. Carolus Manninen: "Pori Jazzien kuvaajakonkari: 'Miles Davis oli maineensa veroinen tiukka kaveri'". <https://yle.fi/a/3-8067719>.

Haastattelut

Mikko Peltolan haastattelu 27.4.2026. Haastattelijana Kimmo Ahonen.

Konserttien videotallenteet

Stevie Ray Vaughan and Double Trouble Kirjurinluodolla 11.7.1985.

<https://www.youtube.com/watch?v=ABeYvtFhOFQ&t=621s>

Yleisradion nauhoittama ja lähettämä Vaughanin iltakonsertti Yyterissä 11.–12.7.1985.

<https://www.youtube.com/watch?v=4khSMifaKg&list=PLtHjVW9nB8rjHbdc6yO6cYwqYWGjYo7&index=5>

Kirjallisuus

Ennekari, Risto. 1996. *Pori Jazz: kolme vuosikymmentä improvisointia*. WSOY.

Forte, Dan. 1986. "Jimmie Vaughan of the Fabulous Thunderbirds". *Guitar Player July 1986*, 79–81, 85–86, 88–89, 92, 94, 149.

Gregory, Hugh. 2003. *Roadhouse Blues: Stevie Ray Vaughan and Texas R&B*. San Francisco: Backbeat Books.

Huida, Jarmo, Mikko Peltola & Ilari Tapio. 2014. *Pori Jazz 50 vuotta – kuvitettu klassikko [Pori Jazz – 50 years of illustrated jazz history]*. Helsinki: Alma Media Kustannus; Pori: Satakunnan Kansa.

Milkowski, Bill. 1992a (1990). "The Good Texan". *Guitar World Presents Guitar Legends*. Reprinted from December 1990. Fall 1992, 10–16.

Milkowski, Bill. 1992b (1988). "Resurrection.". *Guitar World Presents Guitar Legends*. Reprinted from December 1988. Fall 1992, 38–44.

Milkowski, Bill. 1992c (1990). "The Sky Is Crying". *Guitar World Presents Guitar Legends*. Reprinted from December 1990. Fall 1992, 60–65.

Patoski, Joe Nick & Bill Crawford. 2019 (1993). *Stevie Ray Vaughan: Ristitulessa: Elämäkerta*. Alkuteos: Stevie Ray Vaughan – Caught in the Crossfire. Suomentanut Juuso Arvassalo, Nelli Iivanainen, Anna-Maija Luomi ja Jere Saarainen. Helsinki: Minerva Kustannus.

Paul, Alan & Andy Aledort. 2025. *Texas Flood – Stevie Ray Vaughanin tarina*. Alkuteos: Texas Flood: The Inside Story of Stevie Ray Vaughan. Suomentanut Torsti Lakari. Rajamäki: Aviator.

Seppälä, Aarne & Olli Aaltonen. 1985. *Kun kuvia ei kumarreta. Oh Jazz – Pori Jazz 1966–1987*. Pori: Pori Jazz.

Viitteet

[1] Usein unohtuu, että juuri brittibändit ja -kitaristit välittivät bluesin yhdysvaltalaisille valkoiselle yleisölle ja muusikoille. Sähkökitaran kontekstissa yksi tärkeimmistä levyistä oli John Mayall Bluesbreakers with Eric Clapton (1966), jolla englantilaisyhtye esitti omien sävellystensä ohessa kappaleita muun muassa Otis Rushilta, Freddie Kingiltä ja Little Walterilta. Tärkein elementti oli Clapton virtuoosimainen kitarointi. Ks. esim. *Guitar Player* July 1986, 80–81; Patoski & Crawford 2019 (1993), 28–31, 42–45, 64–65; Paul & Aledort 2025, 36–37, 40–46.

[2] Viittaus on Suomessakin erittäin suosittuun yhdysvaltalaiseen *Dallas*-draama/saippuaopperasarjaan (CBS, 1978–1991).

[3] 1980-luvun juurimusiikin ”Teksasbuumista” ja Vaughanista ks. esim. *Guitar Player* July 1986; Milkowski 1992a; Gregory 2003.

[4] Omar kiitteli yhtyeen saamaa vastaanottoa Saapasjalkarockissa. Hän tosin totesi, että ”yleisö oli vähän nuorta minulle. Nyt tiedän, että se johtui [samana päivänä myöhemmin esiintyneestä] Dingosta. Siellä oli tosi pieniä tyttöjä ja jotkut jopa tuntuivat pitävän meistä – vaikka eivät he sitä ehkä myönnä!” (*Soundi* 4/1985, 92)

[5] Edellä mainittu Omar Dykes kertoi nähneensä televisiosta pitkäaikaisen tuttunsa Vaughanin iloiten tämän esiintymisestä presidentin kanssa. ”Stevie Ray näytti siltä, että hän nautti siitä. [Hän] Oli kuin yksi kolmesta muskettisoturista”. (*Soundi* 4/1985, 91).

[6] Konsertit on julkaistu tallenteina. Haagin North Sea Jazz -festivaalin tallenne: https://www.youtube.com/watch?v=iJu23-qnfWU&list=RDiu23-qnfWU&start_radio=1. Haettu 26.6.2026.

[7] Wallenius möi juttunsa myös *Satakunnan Kansalle* (12.7.1985), jossa tätä katkelmaa ei ymmärrettävästi ole.

[8] Lehden BN Poll ’84 -äänestyksessä Vaughan on blueskitaristi-kategoriassa ehkä – lehden kirjoitteluun nähden – hieman yllättäen sijalla 11 ja Jimi Hendrix, jolle myöskään ei palstatilaa herunut, peräti kolmantena (*Blues News* 5/1985, 4).

[9] Vaughanin Yyterin konsertissaan käyttämät Marshall-kitaravahvistimet oli vuokrattu porilaiselta kitaristilta Jussi Syreniukselta. Lähde: Live in Finland 1955–2020 -Facebook-ryhmä (chat-keskustelut 14.12.2020).

[10] *Katson* Julius Heikkilän (30/1985) jutussa mainitaan kuvatekstissä yksinkertaisesti ”rokkari Stevie Ray Vaughan”, ilman eksplisiittistä arviota.

[11] Vaughanin levytys soi Sam Shephardin elokuvassa *Far North* (1988) (Patoski & Crawford 2019 / 1993, 337–338).

[12] Pori Jazzin vierailun aikaan vielä ilmestymättömällä levyllä *Soul to Soul* (1985) on versio Earl Kingin kappaleesta ”Come On – Part I” (1960), jonka Hendrix levytti albumilleen *Electric Ladyland* (1968) samalla nimellä. Vaughanin version nimi on puolestaan ”Come On – Part III”, ilmiselvänä viittauksena Hendrixin levytykseen. Vaughanin postumeilta julkaisuilta käy ilmi, että tämä äänitti useita Hendrixin kappaleita, vaikkei julkaissut niitä mainittua Voodoo Childia lukuun ottamatta.

[13] Vaughanin vierailuun liittyy useita myyttejä, kuten se, että hän olisi soittanut konserttien jälkeen aamun tunneilla Kirjurinluodon rannalla nuotion ääressä akustista kitaraa. Toisessa versiossa paikkana on Yyterin hietikko. Näistä vain jälkimmäinen tarina on mahdollinen, sillä Vaughan yöpyi Yyterissä, josta seurue kuljetettiin seuraavana aamuna Porin lentokentälle (Peltola 27.4.2026; Kuva 4).